

Miss Vimla Mehra v. The State of Punjab through Executive Magistrate, Amritsar, and others (A. P, Chowdhri, J.)

ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 161 ਦੇ ਤਹਿਤ ਆਪਣੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਅਤੇ, ਰਾਜਪਾਲ ਉਕਤ ਸਲਾਹ 'ਤੇ ਕੰਮ ਕਰਨ ਲਈ ਪਾਬੰਦ ਸੀ। ਉਪਰੋਕਤ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਇਤਰਾਜ਼ਾਂ 'ਤੇ ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ ਦੇ ਮਾਮਲੇ 'ਤੇ ਮੁੜ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਕੇਸ ਨੂੰ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਭੇਜਣ ਦਾ ਤੱਥ ਇਹ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਰਾਜਪਾਲ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਸਲਾਹ ਅਨੁਸਾਰ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਲਈ ਸਹਿਮਤ ਨਹੀਂ ਹੋਏ ਸਨ। ਭਾਵੇਂ ਇਹ ਸਲਾਹ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਤੇ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਸ ਲਈ ਪਾਬੰਦ ਸੀ।

(10) ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ ਨੂੰ 30 ਜੂਨ, 1987 ਤੱਕ ਪੈਰੋਲ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਰਾਜਪਾਲ ਦੁਆਰਾ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਨੂੰ ਸੁਝਾਏ ਗਏ ਸਨ, ਜਦੋਂ ਕਿ, ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ ਦੇ ਕੇਸ ਨੂੰ ਪ੍ਰੀ-ਮੈਚਿਓਰਿ ਰਿਹਾਈ ਲਈ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਕੇਸ ਅਗਸਤ, 1987 ਵਿੱਚ ਰਾਜਪਾਲ ਨੂੰ ਮੁੜ ਸੌਂਪਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਰਹਿਮ ਦੀ ਅਪੀਲ 9 ਸਤੰਬਰ, 1987 ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਜਦੋਂ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਚੁਣੀ ਹੋਈ ਸਰਕਾਰ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਰਾਜ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਸ਼ਾਸਨ ਅਧੀਨ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਸਿਰਫ਼ ਤੱਥ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਰਹਿਮ ਦੀਆਂ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ ਦੀ ਤਰਫ਼ੋਂ ਉਸਦੀ ਮਾਂ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਦੇ ਜ਼ਰੀਏ ਭੇਜੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ। ਗੁਰਮੇਲ ਕੌਰ ਨੂੰ ਕੁਝ ਹੋਰ ਕਾਰਨਾਂ 'ਤੇ ਰਾਜਪਾਲ ਦੁਆਰਾ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਕੋਈ ਵੀ ਮਾਮੂਲੀ ਫਰਕ ਨਹੀਂ ਪਵੇਗਾ, ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ 29 ਸਤੰਬਰ, 1986 ਨੂੰ ਪ੍ਰੀ-ਮੈਚਿਓਰਿ ਰਿਹਾਈ ਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇਣ ਦੀ ਸਿਫ਼ਾਰਸ਼ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ- ਉਕਤ ਹੁਕਮ ਜੋ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਾਇਜ਼ ਹੈ ਅਤੇ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 161 ਦੇ ਤਹਿਤ ਆਪਣੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਸਹੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜੋ ਅਜੇ ਵੀ ਕਾਇਮ ਹੈ, ਅਤੇ, ਇਹ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ 'ਤੇ ਪਾਬੰਦ ਹੈ। ਕਿਉਂਕਿ ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ 8 ਸਾਲ ਤੋਂ ਵੱਧ ਦੀ ਅਸਲ ਸਜ਼ਾ ਕੱਟ ਚੁੱਕਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਨੇ ਆਪਣੀ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਰਿਹਾਈ ਸਬੰਧੀ 29 ਸਤੰਬਰ 1986 ਦੇ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਹੁਕਮ ਦੀਆਂ ਹੋਰ ਸਾਰੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਪੂਰੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ ਹਨ, ਇਸ ਲਈ ਉਸ ਨੂੰ ਆਮ ਸੁਰੱਖਿਆ ਅਤੇ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਫੌਰੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਆਜ਼ਾਦੀ 'ਤੇ ਸੈੱਟ ਕਰਨ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਇਸ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ।

ਐਮ.ਏ

ਏਪੀ ਚੌਧਰੀ, ਜੇ.

ਮਿਸ ਵਿਮਲਾ ਮਰਹਾ, - ਪਟੀਸ਼ਨਰ।

ਬਨਾਮ

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ, ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਰਾਹੀਂ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ, - ਜਵਾਬਦਾਤਾ।

ਅਪਰਾਧਿਕ ਗਲਤੀ. 1989 ਦਾ 5986 ਨੰ.

8 ਸਤੰਬਰ 1989

ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਕੋਡ (1974 ਦਾ II) ਐੱਸ. 482.

ਮੰਨਿਆ, ਕਿ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਕੋਲ ਕਥਿਤ ਗਲਤ ਸਹੀ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਲਈ ਸੁਪਰ ਕੋਰਟ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਪੀੜਤ ਧਿਰ ਕੋਲ ਸਮਰੱਥ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਉਪਾਅ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਵਿੱਚ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਕਬਜ਼ਾ ਸਹੀ ਜਾਂ ਗਲਤ ਢੰਗ ਨਾਲ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਸਮਰੱਥ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਉਚਿਤ ਕਾਰਵਾਈ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਕਬਜ਼ਾ ਵਾਪਸ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਅਜਿਹੀ ਰਾਹਤ ਲਈ ਮੰਚ ਸਹਿਤਾ ਦੀ ਧਾਰਾ 145 ਅਧੀਨ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਦਾ ਫੋਰਮ ਸਹੀ ਫੋਰਮ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਕੇਸ ਦੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ, ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 145 ਅਤੇ 146 ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਸਹਾਰਾ ਲੈਣਾ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਸਪੱਸ਼ਟ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਹੈ।

(Para 4).

482 ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੇ ਤਹਿਤ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਿ ਇਹ ਪਟੀਸ਼ਨ ਉਸ ਨੇ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਲਈ ਅਤੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 1 ਅਨੁਸੂਚੀ ਪੀ-1 ਅਤੇ ਪੀ-2 ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਇਹ ਵੀ ਅਰਦਾਸ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਮਾਣਯੋਗ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦਾ ਕਾਰਵਾਈ ਦੀ ਸਮਾਪਤੀ ਤੱਕ ਹੁਕਮ ਅਨੁਸੂਚੀ P-1 ਅਤੇ P-2 ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਰੋਕ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ।

ਅਪਰਾਧਿਕ ਫੁਟਕਲਾ 1989 ਦਾ 5986 ਨੰ.

482 ਅਧੀਨ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਮਾਣਯੋਗ ਅਦਾਲਤ ਵੱਲੋਂ 13 ਜੂਨ, 1989 ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਸਟੇਅ ਆਰਡਰ ਨੂੰ ਕਿਰਪਾ ਕਰਕੇ ਖਾਲੀ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸਿੱਖਿਅਕ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਪੂਰੀ ਇਮਾਰਤ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਬਹਾਲ ਕਰਨ ਲਈ ਹਦਾਇਤਾਂ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਣ। ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਕਿਰਪਾ ਕਰਕੇ ਪਾਸ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ।

ਕੇਸ ਦੀਆਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚ ਢੁਕਵਾਂ ਸਮਝਿਆ ਗਿਆ ਕੋਈ ਹੋਰ ਢੁਕਵਾਂ ਹੁਕਮ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਵੱਲੋਂ ਐਡਵੋਕੇਟ ਹਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਗਿਆਨੀ।

ਰਾਜ ਲਈ ਐਡਵੋਕੇਟ ਰੋਜ਼ੀ ਏ. ਸਿੰਘ।

ਜੀ.ਕੇ ਚਤਰਥ, ਜਵਾਬਦਾਤਾਵਾਂ ਲਈ ਐਡਵੋਕੇਟ।

ਨਿਰਣਾ

ਏ ਪੀ ਚੌਧਰੀ, ਜੇ

(1) ਇਹ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਤੱਥਾਂ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਈ ਅਪਰਾਧ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ (ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ 'ਕੇਡ' ਵਜੋਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ) ਦੀ ਧਾਰਾ c482 ਦੇ ਅਧੀਨ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੇ ਜਨਤਾ ਗਰਲਜ਼ ਹਾਈ ਸਕੂਲ ਫੇਰਟਾ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਈਸਟ ਪੰਜਾਬ ਹੈਟ ਰਿਸਟ੍ਰਿਕਸ਼ਨ ਐਕਟ, 1949 ਦੀ ਧਾਰਾ 13 ਦੇ ਤਹਿਤ ਇਸ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸ੍ਰੀ ਚਮਨ ਲਾਈ ਰਾਹੀਂ ਕਿਰਾਇਆ ਕੰਟਰੋਲਰ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ।

20 ਜੁਲਾਈ, 1988. ਉਕਤ ਸੁਸਾਇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਦੁਆਰਾ ਲਿਖਤੀ ਬਿਆਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ 1 ਫਰਵਰੀ, 1989 ਨੂੰ ਕਿਰਾਇਆ ਕੰਟਰੋਲ ਦੁਆਰਾ ਬੇਦਖਲੀ ਦਾ ਹੁਕਮ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। 28 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1989 ਨੂੰ ਬੇਲੀਫ ਰਾਹੀਂ ਇਮਾਰਤ। ਸੁਸਾਇਟੀ ਨੇ ਇਮਾਰਤ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਲਈ 9 ਮਈ, 1989 ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਅਤੇ ਮੈਨੇਜਰ ਰਾਹੀਂ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਇਆ। ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਨਾਲ, ਆਰਜ਼ੀ ਹੁਕਮ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। 12 ਮਈ, 1989 ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਰਾਹੀਂ, ਸਬ ਜੱਜ 1st ਕਲਾਸ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਨੇ ਮਾਲਕ ਮਕਾਨ ਮਾਲਕਾਂ (ਏ) ਨੂੰ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ ਵੱਖ ਕਰਨ ਤੋਂ, ਅਤੇ (ਅ) ਅਗਲੇ ਹੁਕਮਾਂ ਤੱਕ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਇਸ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਦੇਣ ਤੋਂ ਰੋਕਿਆ। ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਸਿੱਖਿਆ ਅਫਸਰ ਅਤੇ ਜਨਤਾ ਗਰਲਜ਼ ਹਾਈ ਸਕੂਲ ਫੇਰਟਾ ਦੀ ਮੁੱਖ ਅਧਿਆਪਕਾ ਨੂੰ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਤੋਂ ਸਕੂਲ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਗ੍ਰਾਂਟ-ਇਨ-ਏਡ ਦੀ ਵਸੂਲੀ ਕਰਨ ਤੋਂ ਰੋਕਣ ਲਈ ਇੱਕ ਮੁਕੱਦਮਾ ਵੀ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਰਕਮ ਸੀ। ਸਟਾਫ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਵਿਵਸਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵੀਡਿਆ ਜਾ ਚੁੱਕਾ ਹੈ ਅਤੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਇਸ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਹ ਇਸ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਸੀ ਕਿ ਜਨਤਾ ਗਰਲਜ਼ ਹਾਈ ਸਕੂਲ ਫੇਰਟਾ ਦੇ ਸਟਾਫ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੇ ਜ਼ਾਬਤੇ ਦੀ ਧਾਰਾ 145 ਤਹਿਤ

Miss Vimla Mehra v. The State of Punjab through Executive Magistrate, Amritsar, and others (A. P, Chowdhri, J.)

ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਨੂੰ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਕੀਤੀ, ਜਿਸ 'ਤੇ ਜ਼ਾਬਤੇ ਦੀ ਧਾਰਾ 145 (1) ਅਧੀਨ ਅਣਪਛਾਤੇ ਹੁਕਮਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸੂਚੀ ਪੀ.ਐਲ. 2 ਜੂਨ, 1989 ਨੂੰ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਸੇ ਦਿਨ, ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਦੁਆਰਾ ਜ਼ਾਬਤੇ ਦੀ ਧਾਰਾ 146 (1) ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਹੁਕਮ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਸਿੱਖਿਆ ਅਫਸਰ (ਸੈਕੰਡਰੀ), ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਨੂੰ ਰਸੀਵਰ ਵਜੋਂ ਕਬਜ਼ਾ ਲੈਣ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਸਕੂਲ ਦੀ ਇਮਾਰਤ ਅਤੇ ਸ਼ੂਲ ਨੂੰ ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਚਲਾਉਣ ਲਈ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿਸੇ ਸਮਰੱਥ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਧਿਰਾਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦਾ ਨਿਰਧਾਰਨ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਫ਼ਰਮਾਨ ਜਾਂ ਹੁਕਮ ਪਾਸ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ। ਇਸ ਪਟੀਸ਼ਨ ਰਾਹੀਂ ਜ਼ਾਬਤੇ ਦੀ ਧਾਰਾ 145 ਅਤੇ 146 ਅਧੀਨ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋਵਾਂ ਹੁਕਮਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ।

(2) 13 ਜੂਨ, 1989 ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਰਾਹੀਂ ਰੈਜ਼ੀਡੈਂਟਸ ਨੂੰ ਨੋਟਿਸ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਅਣਪਛਾਤੇ ਹੁਕਮਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸੂਚੀ P1 ਅਤੇ P2 ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ 'ਤੇ ਰੋਕ ਲਗਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇੱਕ ਪਾਸੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 1 ਅਤੇ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 2 ਅਤੇ 3 ਨੇ ਆਪਣੇ ਲਿਖਤੀ ਬਿਆਨ ਦਰਜ ਕਰਵਾਏ ਹਨ। ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 1 ਨੇ ਆਪਣੇ ਹਲਫ਼ਨਾਮੇ ਵਿੱਚ ਦੱਸਿਆ ਹੈ ਕਿ ਸਕੂਲ ਦੇ ਸਟਾਫ਼ ਦੇ ਸੱਤ ਮੈਂਬਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ 'ਤੇ ਉਹ ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਗੱਲਾਂ ਤੋਂ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਨੇ ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 145(1) ਤਹਿਤ ਕਾਰਵਾਈ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਉਸਨੇ ਆਰਡਰ Annexure P2 ਵੀ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਇਸਦੀ ਪਾਲਣਾ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਨੇ 5 ਜੂਨ, 1989 ਨੂੰ ਇਮਾਰਤ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਲੈ ਲਿਆ ਅਤੇ ਚੱਲਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ।

ਇਹ ਸਕੂਲ ਉਸੇ ਦਿਨ ਤੋਂ ਉਸ ਦੇ ਧਿਆਨ ਵਿਚ ਇਹ ਨਹੀਂ ਲਿਆਂਦਾ ਗਿਆ ਕਿ ਕਿਰਾਇਆ ਕੰਟਰੋਲਰ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਵਿਚ ਕਿਰਾਏ ਦੇ ਕੰਟਰੋਲਰ ਅਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਆਦਿ ਨੂੰ ਸੌਂਪਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਬੇਦਖਲੀ ਦੀਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਹੋਈਆਂ ਸਨ। ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੇ ਜਵਾਬ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਅਤੇ ਸਬੰਧਤ ਤੱਥਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਲਿਆਉਣ ਦੀ ਬਜਾਏ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦਾ ਰੁਖ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਉਸਨੇ 13 ਜੂਨ, 1939 ਦੇ ਸਟੇਅ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ ਸੀ।

(3) ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 2 ਅਤੇ 3 ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਜਵਾਬ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਸਕੂਲ 30 ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਇਮਾਰਤ ਵਿੱਚ ਚੱਲ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਇਹ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਜੋ ਸਕੂਲ ਦੇ ਸੰਸਥਾਪਕ ਮੈਂਬਰਾਂ ਅਤੇ ਪ੍ਰਬੰਧਕਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਸੀ। ਸਕੂਲ ਨੂੰ ਦਿੱਲੀ ਪੈਟਰਨ 'ਤੇ ਸਰਕਾਰ ਤੋਂ 95 ਫੀਸਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਮਿਲ ਰਹੀ ਸੀ। ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੇ ਸਹਾਇਤਾ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਸਰਕਾਰ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਫੰਡਾਂ ਦੀ ਵੱਡੀ ਰਕਮ ਦਾ ਗਠਨ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ ਉਸ ਨੂੰ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਸਿੱਖਿਆ ਅਫਸਰ ਨਾਲ ਮਿਲ ਕੇ ਪੈਸੇ ਖਿੱਚਣ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਸਕੂਲ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਇੱਕ ਚੁਣੀ ਹੋਈ ਸੰਸਥਾ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। 6 ਦਸੰਬਰ, 1987 ਨੂੰ ਚੋਣਾਂ ਹੋਈਆਂ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉੱਤਰਦਾਇਕ ਨੰਬਰ 2 ਨੂੰ ਪ੍ਰਧਾਨ ਚੁਣਿਆ ਗਿਆ। ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਵਜੋਂ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰ. 3। ਗਵਰਨਿੰਗ ਬਾਡੀ ਦੇ ਅਹੁਦੇਦਾਰਾਂ ਦੀ ਸੂਚੀ ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਆਫ਼ ਫਰਮਜ਼ ਐਂਡ ਸੁਸਾਇਟੀਜ਼ ਨੂੰ ਭੇਜੀ ਗਈ ਸੀ। ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਗਠਿਤ ਚੁਣੀ ਹੋਈ ਸੰਸਥਾ ਦੁਆਰਾ ਖੋਹ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਬੇਦਖਲੀ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਕਈ ਆਧਾਰਾਂ 'ਤੇ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਧੋਖੇ ਵਜੋਂ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਕੁਝ ਚਮਨ ਲਾਲ ਨੂੰ ਜਵਾਬਦੇਹ ਵਜੋਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਦਰਅਸਲ, ਚਮਨ ਲਾਲ ਪੁੱਤਰ ਦੁਨੀ ਚੰਦ ਨੇ ਸਿਵਲ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ

ਹਲਫਨਾਮਾ ਦਾਇਰ ਕਰਕੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਕਦੇ ਵੀ ਸਕੂਲ ਦੀ ਗਵਰਨਿੰਗ ਬਾਡੀ ਦਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਜਾਂ ਮੈਂਬਰ ਨਹੀਂ ਰਿਹਾ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਉਹ ਕੰਟਰੋਲਰ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਹੋਇਆ। ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ, ਇਹ ਅੱਗੇ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ, ਸਿਰਫ ਸਕੂਲ ਦੇ ਹੇਠਾਂ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਮਲਕੀਅਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਮਾਰਤ ਦਾ ਉਹ ਹਿੱਸਾ ਜਿਸ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਕੱਢਣ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਇਜੈਕਟਮੈਂਟ ਅਰਜ਼ੀ ਵਿੱਚ ਦਾਇਰ ਯੋਜਨਾ ਵਿੱਚ ਲਾਲ ਰੰਗ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਕੁੱਲ ਇਮਾਰਤ ਦਾ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਹਿੱਸਾ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਖੁੱਲ੍ਹੇ ਮੈਦਾਨ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ 12 ਕਮਰੇ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹਾਲ ਸੀ। ਸਕੂਲ ਵਿੱਚ ਸਟਾਫ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ 300 ਜਾਂ 350 ਦੇ ਕਰੀਬ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਸਨ ਅਤੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੀ ਉਪਰੋਕਤ ਕਾਰਵਾਈ ਕਾਰਨ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਅਣਜਾਣ ਪ੍ਰੋਸ਼ਾਨੀ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪੈ ਰਿਹਾ ਸੀ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪੜ੍ਹਾਈ ਦਾ ਨੁਕਸਾਨ ਹੋ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਉਪਰੋਕਤ ਜਵਾਬ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਸ੍ਰੀ ਜਗਦੀਸ਼ ਸਿੰਘ, ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 2 ਦੇ ਹਲਫਨਾਮੇ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਮੌਜੂਦਾ ਸਾਲ ਲਈ ਗਵਰਨਿੰਗ ਬਾਡੀ ਦਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਚੁਣਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।

(4) ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿਚ ਦੱਸੇ ਗਏ ਕਿਸੇ ਵੀ ਭੌਤਿਕ ਤੱਥਾਂ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਨਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਉਦਾਹਰਨ ਲਈ, ਇਹ ਵਿਵਾਦਪੂਰਨ ਨਹੀਂ ਹੈ

ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੇ ਕਿਰਾਇਆ ਕੰਟਰੋਲਰ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਕੱਢਣ ਦਾ ਹੁਕਮ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ; ਕਿ ਉਸਨੇ ਬੇਦਖਲੀ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਕੇ ਇਮਾਰਤ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਲੈ ਲਿਆ ਸੀ; ਕਿ ਸਿਵਲ ਕੋਰਟ ਨੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ ਵੱਖ ਕਰਨ ਜਾਂ ਉਸ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਨਾਲ ਵੱਖ ਕਰਨ ਤੋਂ ਰੋਕਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਮੰਨਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਸਾਰੇ ਤੱਥ ਮੰਨੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਬਰਾਬਰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿਰਾਇਆ ਕੰਟਰੋਲਰ ਦਾ ਹੁਕਮ ਅਤੇ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਏਜੰਸੀ ਰਾਹੀਂ ਕਬਜ਼ੇ ਦੀ ਸਪੁਰਦਗੀ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਵੈਧ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਸਿਰਫ ਇਹ ਹੀ ਨਹੀਂ ਕਿ ਕਿਰਾਇਆ ਕੰਟਰੋਲਰ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਕਾਰਵਾਈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕਬਜ਼ੇ ਦੀ ਸਪੁਰਦਗੀ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ, ਇੱਕ ਪੱਖ ਤੋਂ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਤੱਕ ਜਾਇਜ਼ ਮੰਨੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ, ਸਿਵਲ ਕੋਰਟ ਦਾ 12 ਮਈ, 1989 ਦਾ ਹੁਕਮ ਇਸ ਧਾਰਨਾ 'ਤੇ ਅੱਗੇ ਵਧਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਸਲ ਵਿੱਚ, ਕਬਜ਼ਾ ਸੌਂਪਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਵਿਵਾਦ ਵਿੱਚ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਦੀ ਸਪੁਰਦਗੀ ਇੱਕ **ਸਹੀ ਪੁਰਤੀ ਹੈ।** ਇੱਥੇ, ਇਸ ਗੱਲ ਵੱਲ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਪਾਸੇ 'ਦਾਅਵੇ' ਅਤੇ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਸ਼ਾਂਤੀ ਭੰਗ ਹੋਣ ਦੇ ਖਦਸ਼ੇ ਨੂੰ ਜਨਮ ਦੇਣ ਵਾਲੇ 'ਵਿਵਾਦ' ਵਿਚਕਾਰ ਇੱਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਅੰਤਰ ਹੈ। ਸਕੂਲ ਦੇ ਸਟਾਫ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੇ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਜੋ ਗੱਲ ਰੱਖੀ, ਉਹ ਦਾਅਵਾ ਹੈ। ਇਸ ਨੂੰ ਇੱਕ ਵਿਵਾਦ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਵਰਣਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਸ਼ਾਂਤੀ ਭੰਗ ਹੋਣ ਤੋਂ ਰੋਕਣ ਲਈ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਦੇ ਦਖਲ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇੱਕ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਕੇਵਲ ਅਚੱਲ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਦੋ ਜਾਂ ਦੋ ਤੋਂ ਵੱਧ ਧਿਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਸ਼ਾਂਤੀ ਭੰਗ ਹੋਣ ਤੋਂ ਰੋਕਣ ਲਈ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਉਸ ਕੋਲ ਕਥਿਤ ਗਲਤ ਸਹੀ ਨੂੰ ਤੈਅ ਕਰਨ ਲਈ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਪੀੜਤ ਧਿਰ ਕੋਲ ਸਮਰੱਥ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਉਪਾਅ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਵਿੱਚ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਕਬੂਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਕਬਜ਼ਾ ਸਹੀ ਜਾਂ ਗਲਤ ਢੰਗ ਨਾਲ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਅਧਿਕਾਰਤ - ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਉਚਿਤ ਕਾਰਵਾਈ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਕਬਜ਼ਾ ਵਾਪਸ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਅਜਿਹੀ ਰਾਹਤ ਲਈ ਮੰਚ ਸੀਹਤਾ ਦੀ ਧਾਰਾ 145 ਅਧੀਨ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਦਿਆਂ, ਮੈਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕੋਈ ਕਸੂਰ ਨਾ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਹੋਣ ਵਾਲੀਆਂ ਮੁਸ਼ਕਲਾਂ ਤੋਂ ਅਣਜਾਣ ਨਹੀਂ ਹਾਂ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਸਿਰਫ ਸਖਤੀ, ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਹਵਾ ਵਿੱਚ ਸੁੱਟਣਾ ਜਾਇਜ਼ ਨਹੀਂ ਠਹਿਰਾਉਂਦੀ।

Miss Vimla Mehra v. The State of Punjab through Executive
Magistrate, Amritsar, and others (A. P, Chowdhri, J.)

ਸਕੂਲ ਸੋਸਾਇਟੀ, ਇਸ ਲਈ, ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਹਾਸਲ ਕਰਨ ਲਈ ਸਮਰੱਥ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਉਚਿਤ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਦਾ ਫੋਰਮ ਸਹੀ ਫੋਰਮ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਉੱਪਰ ਦੱਸੇ ਗਏ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ, ਕੋਡ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ 145 ਅਤੇ 140 ਅਧੀਨ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦਾ ਸਹਾਰਾ ਲੈਣਾ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਸਪੱਸ਼ਟ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਉਕਤ ਕਾਰਵਾਈ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ।

ਪੀ. ਸੀ. ਜੀ

ਡਿਸਕਲੇਮਰ:- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣਾ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਕੰਚਨ